

CIJENA lista: U pretplatu za čitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 f. pojedini broj: UGLASI primaju se uopravi lista trg Custoza 1.

HRVATSKI LIST

„HRVATSKI LIST“ izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Pulj, trg Custoza 1. Uredništvo: Sisanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Pulj. — Rakod: piši se ne vraćaju. —

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina III.

U Pulj, nedjelja 9. prosinca 1917.

Broj 870.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Beč, 8. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište:

Mir oružja.

Talijansko bojište:

Naše hrabre čete, u njihovoj sredini hebska strijeljačka pukovnija br. 6, uzeše jučer na juriš istočno od Asiaga jaka uporišta Stenfle, te ih održase proti žestokim navalama. Broj zarobljenika, privedenih od 4. t. mj. dalje kod vojne skupine feldmaršala Conrada, prekoračuje 16.000 momaka. Naši su ljetači bili jučer mnoge zračne bojeve te sastrijeljiše 6 talijanskih ljetalaca. Časnički namjesnik Arriggi izvjestio je svoju 21. pobjedu u zraku.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Berlin, 8. prosinca. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Na Flandrijskim ljevalačkim poljima između West-Roosebeke i Bezelaere, kao što i sjeverno od Warnetona bila je uperena živahna vatra. Južno od Scarpe potrajala je povećana djelatnost artiljerije. U borbama s ručnim granatama potisnuli smo s obe strane Grencourta Engleze za nekoliko stotina metara natrag. Više se pokušaja neprijatelja, da pridobije zemljišta sjeverno od La Vacquerie, ponosrećilo. Iz bojeva zadnjih dvaju dana priveli smo 53 zarobljenika, između kojih 5 časnika, te zaplijenili 2 topa i 15 strojnih pušaka.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: U odsječcima južno od La Fiere, sjeveroistočno od Craonne i na istočnom brljegu Moze bila je vatrena djelatnost po podne pojačana. Naši su izvidnički odjeli priveli južno od Ornesa zarobljenika. Poručnik je Müller izvojevao svoju 37. zračnu pobjedu.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

Bugarske su predstraže prisilile engleske odjele, koji su napredovali u nizini Strume, da se povuku.

Talijansko bojište.

U borbenom području istočno od Aslaga potrajala je živahna topovska vatra. Položaji, koji su se bili zauzeti na Monte Sisemol, bili su očišćeni od ostatka talijanske posade. Broj zarobljenika, koji su od 4. prosinca bili dopremljeni kod bojne skupine feldmaršala baruna Conrada, nadilazi 16.000 momaka.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

Amerika navijestila nama rat.

Washington, 7. (D. u.) Reuterov ured javlja: Zastupnička je kuća prihvatila sa 363 glasa proti jednom socijalističkom glasu rezoluciju, koja se odnosi na navještenje rata Austro-Ugarskoj. Iza kratke je debate stvorio također senat zaključak o istom predlogu. Ratno je stanje nastupilo dne 7. prosinca 1917. Predsjednik je Wilson potpisao navještenje rata.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja: U zapornom području oko Engleske bilo je opeta potopljeno 13.000 bruto-reg. tona. — U engleskom je kanalu i Sjevernome moru bilo po njemačkim podmornicama potopljeno opet oko 15.000 bruto-registriranih tona.

* Finančni proračun Udruženih država. Reuter javlja iz Washingtona: Finančni proračun predložen kongresu označuje se kao najveći dosadašnji proračun Udruženih država te traži 13.5 milijarda dolara (67 milijarda kruna) od toga 11 milijarda dolara (55 milijarda kruna) u ratne svrhe. Na armiju otpada 6615 milijuna, na flotu 1014, na signalnu službu uključiv ljetalačku službu 1138 milijuna, u koji su iznos uračunani do sad odobreni izdaci za zračno brodovlje.

Iz Rusije.

Pariz, 3. (Havas.) Prema brzopjavi, pripćenju u pariškim listovima, izjavilo se je narodno švedsko poslanništvo u Petrogradu spremnim, da posreduje kod sklapanja mira između ruske vlade i Njemačke. „Matin“ zastupa mišljenje, e je zaista čudnovato, što neutralna država stavlja na raspolaganje svoje usluge manevri kapitulacije maksimalista Trockog i Lenina u svezi s agentima njemačkog cara, osobito u trenutku, u koji su izbori u ustavotvornu skupštinu pokazali neuzdržljivost maksimalističkog gospodstva, i kad se u južnoj Rusiji pojavila volja, da se otklepe od Petrograda i suzbiju svaku navalu.

Petrograd, 2. (Havas.) Španjolski poslovodja izjavlja, da njegovo pismo, upravljeno Trockomu, nipošto ne sadržaje u sebi službenog priznanja vlade sovjeta.

Washington, 3. (Havas.) Kako javlja „Associated Press“, kanl sad američka vlada, obzirom na sadašnje odnose u Rusiji, prosljeđivati tolerantnu politiku, kako bi podala izražaja svojoj vjeri u konačnu pobjedu svijesne demokracije. Ona je izjavila, da sad nipošto ne namjerava smatrati Rusiju kao posve neprijateljsku, sve kad bi i došlo do primirja. Zastupnici Udruženih država u Parizu imaju nalog, da to držanje pripoče čitavom ruskom narodu. Kanl li međualijsko ratno vijeće u Parizu, da upravi Rusiji kakovu grožnju, to ne će američki izaslanici pristati uz to. Njihovo će držanje biti ovisno o načinu, na koji će se Rusiji to pripočeti. Činovnici se u Washingtonu drže uvjerenja, da velika većina Rusije ne prijanja uz boljševike i da njihov uspjeh još nije osiguran. Što se tiče izvoza ratnog materijala i živeža u Rusiju, to će se Udružene države u glavnom držati savjeta ruskog poslanništva u Washingtonu, koje su boljševici već raskrinkali.

Haparanda, 4. Dopisnik je lista „Vilag“ razgovarao s nekim ugarskim zastavnikom, koji je na izravno posredovanje Trockoga u petak ujutro ostavio bio Petrograd. Razgovarao je s Trockijem još u četvrtak popodne. Trocki je izjavio, e će početi za rukom, da se rat sad dovrši, tako da će biti dakle sve nade proturevolucionaraca u Rusiji neispunjene. Nadalje je izjavio taj zastavnik, da je opskrba Petrograda živom osigurana željeznom vojničkom organizacijom. O kakovom gladi nema ni govora. Čelidze da se nalazi u Kavkazu. Dovođen je sastav koalicijskog kabineta iz boljševika, socijalnih revolucionaraca-ljevičara i martovista. Lenin i Trocki su ostali na svojim mjestima. Ustavotvornu će skupštinu otvoriti Lenin dne 11. prosinca, u 2 sata popodne.

Amsterdam, 4. Prema listu „Algemeen Handelsblad“ javlja „Daily Chronicle“, da je Trocki držao u petak u sovjetu dugi govor o međunarodnom položaju, u kojemu je kazao: „Mi ćemo kod rasprava biti na oprezu i ne dozvoliti, da se krivo shvate načela sveopćeg mira, za koji se bori ruska revolucija. Mi ne ćemo trpjeti okolišanja i koli našim saveznicima toli našim neprijateljima staviti odlučne zahtjeve“.

Petrograd, 6. (D. u.) Iza dolaska u glavni stan, upravio je Krilenko na revolucionarne vojnike i mornare manifest, u kojem saopćuje zaopsjednuće generalnog glavnog stana, čime da je pala posljednja zaprijetka, dospjeti do mira, i borba si je za mir pridobila nove sile.

London, 6. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Petrograda: Bivši je zapovjednik jugozapadne fronte Denikin, stožerni poglavica Markov i majstor generalnog sijela Orlov pobjegao s Kornilovom.

Kopenhagen, 7. „Berlingske Titende“ javlja iz Haparande: Ruski je zapovjednik u Torneji dospio u prepirku u ponedjeljak na večer sa nekoliko ruskih povjerenika i mornara posatke. Pošto zapovjednik nije htio pristati na nekoje zahtjeve mornara, postajala je prepirka sve žesćom. Jedan je mornar izjavio tečajem prepirke, da zapovjednik u utorak ne će više doživjeti zore. Zapovjednik je odvratio, da je stajao pred neprijateljem i bio triputa ranjen; a sad ne će da padne od ruku svojih vlastitih zemljaka. I nato je potegao samokres i ustrijelio se.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.

Talijanski:

7. prosinca. Na visoravni Asiago traje bitka neprekidno. U noći je 6. i jučer u jutro bio proveden uzmak naših četa iz izbočina Melette na stražnju obrambenu crtu, koja je zadržavala napredujuće mase protivnika. Neki neprijateljski ođilo pješadije, koji je pokušao da se uspne u dolini Freuzela, bio je napadnut vatrom strojnih pušaka, te se morao u neredu povući. Popodne je protivnik pokušao da s velikim bojnim silama prodre u naše linije južno od Gallia, izakako je sjeverno od Val de Roncchi sve do Monte Kaberlabe proveo veoma žestoku vatrenu pripravu. Neprijateljski se je pokušaj izjalovio, hvala hrabrosti naših četa, koje su se neprijatelju opirale sve do Monte Sisemol, te su se kroz 12 sati junački borile, dok su stražnjim odjelima podali vremena, da privedu obrambene osnove ka koncu. Iza šest pokušaja, koji su bili odbijeni našim protunavalama, morao se declimiran neprijatelj zaustaviti na svom postupu na Sisemolu. Na ostalim se frontama poostila obična djelatnost protivničkog topništva. U nekim odsječcima nema nikakvih bojeva. Popodne dne 3. prosinca bila su dva neprijateljska ljetal. po našim francuskim saveznicima oborena; jedno od tih u zračnom boju. General Diaz.

Francuski:

5. prosinca, popodne. Naše su patrolje dovele sa sobom zarobljenika, osobito južno od St. Quentina. Sjeverno od Allesa u Alzaciji na desnoj obali Moze uzvraćale su naše baterije uspješno vatru neprijateljskog topništva, koje je na fronti Douvenont-Bezouvaux bilo veoma djelatno. Pohvat se je proti našim postojankama sjeverno Bezouvauxa izjalovio. Pokušaj je neprijatelja u okolici Lorgitzen u gornjoj Alzaciji isto tako slabo uspio. Inače noć posvuda mirna.

7. prosinca, popodne. Obostrana djelatnost topništva u okolici sjeverno od Relmsa. Na desnoj je obali Moze pokušao neprijatelj iza žestokog opstrijeljavanja po dva puta, da se približi našim crtama u okolici Bezouvauxa. Naša je vatra slo-mila ove navale i prisilila napadače, da se opet povrate u svoje jarke. U smjeru na odsječak jaraka kod Callana dopremile su naše patrolje zarobljenika. Obostrano se je topništvo pokazalo djelatnim u okolici Rhone i kanala Rajne. Inače ništa da se javi.

Engleski:

5. prosinca, na večer. (Zakasnilo.) Na bojni frontu kod Cambraia bile su uspješno odbijene dvije manje navale, koje je pokušao bio neprijatelj ujutro u susjedstvu Gonnelou-a. Mjestimična je borba u blizini La Vacquerie protekla danas ujutro povoljno po nas. Ozbiljniju je navalu poduzeo neprijatelj u toj okolici sa znatnim silama rano popodne. Bio je nakon teške borbe suzbijen. Neprijateljska je pješadija, koja je u blizini Bourlonske i Moevreske šume prešla bila na navalu, bila po našem topništvu raspršena. Na Ypernskoj je fronti djelovalo neprijateljsko topništvo danas popodne sjeverno od ceste u Menin. Poboljšali smo nešto naš položaj u toj okolici i protjerali natrag neprijateljski jedan izvidnički odio.

7. prosinca. General Allenby izvješćuje iz Palestine, da je zaposjeo Hebron.

* Bugarski izvještaj od 7. prosinca. Generalni stožer saopćuje: Macedonska fronta: Na červenoj Steni i u nizini Seretha pojačava se djelomično topovska vatra. Neka engleska satnija, koja je pokušala, da se približi našim poljskim stražama južno od sela Barakli-Strumaja, bila je raspršena vatrom. Na dobrudžskoj fronti mir.

* Hindenburg i Ludendorff u Berlinu. Wolffov ured javlja: Poglavica generalnog štaba, generalni feldmaršal pl. Hindenburg i prvi majstor generalnog stana Ludendorff stigli su u Berlin, kako bi se posavjetovali s državnim kancelarom grofom Hertlingom.

* Sukob brodova. Reuterov ured javlja iz Amhersta u Novoj Škotskoj: kod sukoba dvaju parobroda od kojih bijaše jedan američki brod krcat municijom, došlo je do eksplozije, uslijed čega je postao jedan dio grada Halifax žrtvom požara. Oko 1000 ljudi, kažu, da je zaglavilo.

tjevima našeg naroda i našega mjesta, da čim prije bude učinjen konac tom nesnosnom stanju, te da se to premještenje čim prije dogodi.

Upisivanje za „Maticu Slovensku“. Kako smo već javili i „Slovenska Matica“ je bila postala žrtvom Stürgkhova sistema. Zadnje doba i zadnji dogodjaji, koji su potresli starim i krležavim sistemom, uskrisili su i „Maticu Slovensku“. Naravno, da stupa sada u život neopskrbljena, bez sredstava, koja su joj odnijeli moćni krvnici. „Matica Slovenska“ je danas još uboga! Ali ponos nam, Jugoslavenima, ne će dopustiti, da je na cjedilu ostavimo! Sabrali smo i ovdje već malen broj članova, i malenu smo svoticu sakupili. Ali to još nije dosta! Još imade ovdje Jugoslavena, i ti bi se morali sjetiti uboge „Slovenske Matice“. Članarina je neznatna, samo K 4— na godinu, a za taj će se novac dobiti četiri izabrane knjige od najboljih naših književnika. Utemeljitelji mogu plaćati K 100— na jedanput ili pak kroz vrijeme od 5 godina isplatiti tih sto kruna u obrocima. Oni, koji se još nijesu upisali, nek pohriće dok je vrijeme. Za osam ćemo dana zaključiti upisivanje, i svotu ćemo onda dostaviti njezinoj svrsi! Jugoslaveni! Pohrićite i upišite se, dok je još vrijeme! Spasimo tu važnu našu kulturnu ustanovu! Novi se članovi, koji bi se namjeravali upisati, pozivaju, da se prijave kod uprave „Hrv. Lista“, trg Custoza, broj 1, i to dnevno od 5—7 sati na večer.

Nogometne utakmice. Jučer je bila nogometna utakmica između nogometnog kluba „Olimpia“ i jedne momčadi športa sa Nj. Vel. broda „Szont István“. Utakmica je ispala u korist „Olimpie“, i to 3:2. — Danas će biti nogometna utakmica između našeg nogometnog kluba „Citao nice“ i nogometnog kluba „Olimpia“ i to kao revanš „Itaonice“. Nema dvojbe, da ne će i ovaj put ostati klub „Olimpia“ pobjednikom, ali naš nogometni klub ne ide za tim, da pobijedi dugogodišnji i dobro uvježbani klub „Olimpia“, nego da dodje do javnog nastupa i širi taj zdravi i lijepi sport među našom omladinom. Utakmica će početi u 2 sata i pol, na vježbalištu iza vojarske ratne mornarice. Čisti je prihod odredjen za puljske evakuirce. Preporučamo našim rodoljubima i prijateljima, da prisustvuju u što većem broju utakmici.

Zaštita imovinskih interesa austrlijskih u neprijateljskom inozemlju. Trgovačka i obrtnička komora priopćuje: Tko želi da njegovi imovinski interesi budu zaštićeni ili zastupani u neprijateljskom inozemstvu, mora podnijeti posebnu prijavu kod „Ureda za zaštitu imovine austrlijske u inozemstvu“ u Beču putem nadležne trgovačke i obrtničke komore. Toga radi interesovani koji borave ili imaju njihovo sjelo u Istri, preko trgovačke i obrtničke komore za Istru, kod koje se mogu dobiti potrebni obrasci.

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 4321.

S barba Matom po Rijeci okolo-intorno.

„Držite se, barba Mate, više hlada“ — progovorih čim izadjosmo iz gostione — jer sunce još uvijek grije, kao u mjesecu srpnju, pa se nikad ne zna...

— Vidi se — prekinu me on — da nijeste bio soldat!

— Pravo je, ali čovjek ima samo jednu kožu.

— Neka bude na vašu — nasmije se barba Mate i predloži da idemo na „rivu“, pa da vidimo, kakav je promet, koliko ima trabakula „in arrivo“ i koliko bracers „in partenza“.

Koracajući tako prama „rivu“, uočismo jednog čovjeka, koji je žurno išao amo tamo i svako toliko pitao nešto, sad jednoga, sad drugoga od prolaznika. Po odijelu razabراسmo da je to Jugoslavac — a bio je zbilja — i to Rakljanac.

— Ča je, ča je, barba župane? — upita ga barba Mate, kad nam se je malko približio.

— Joh meni, ljudi moji, ste vidili forš kadli moga tovara? — upita on sav zaptuhan od trčanja.

Obojica prasnusmo u smjeh, a on će nama na to: — Lako vami se smijati, po moju dušu, ali ja sam izgubija tovara!

— A kako, ča, kadli? — upita ga barba Mate.

— Bi ga vrag, tamo sam ga veza za jedno drvo blizu Fjumere, a sad ne znam da li su mi ga ukreli ili pak mi je uša — usklikne potan i žalostan naš župan.

Pokretno kožnato remenje. „Trgovačka i obrtnička komora“ traži da priopćimo interesima da molbe za nabavu kožnatog remenja za transmisije moraju se priposlati u dvopisu društvu za nabavu koža u Beču I, Hegelgasse Nr. 13, uporabom uredoivnih obrazaca već otisnutih koji se mogu dobiti kod trgovačke komore. Poduzeća, koja su isključivo ili većim dijelom zaposlena na račun vojne uprave, moraju pr-javiti njihovu potrebu kožnatog remenja za transmisiju c. k ratnom ministarstvu, odio koža, Beč I, Kolovratring 34.

Dnevne vijesti.

Namjesništvo za Primorje opet u Trstu. Dopisni ured javlja iz Trsta, da će se oni odjeli namjesništva za Primorje, koji se još sada nalaze u Opatiji, biti novom godinom 1918 opet premješteni u Trst. Ovi će se odjeli spojiti s onim odjellima, koji su za vrijeme rata vršili službu u Trstu, tako da će sav posao primorskog namjesništva biti opet usredotočen u Trstu.

Njemačko brodogradilište u Splitu? Čitamo u njemačkim novinama, da su neki austrlijski i njemački brodograditelji osnovali konzorcij za gradnju brodogradilišta u Splitu. Profesor za brodograditeljstvo Fiamm u Berlinu dobio je od konzorcijala nalog, da u samom Splitu razgleda i pronči teren. Zar se ne bi moglo podići u Splitu veliko brodogradilište od domaćih ljudi i domaćim kapitalom?

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 39. broj „Hrv. Njive“ s ovim sadržajem: Dr. M. Lisčar: O pojmovima kulture i slobode. — Gy: Tendence rata. — Dr. D. Prohaska: Janko Leskovar. — V. Balenović: Demokracizam i škola. U smotri raspravlja J. D. o jugoslavenskoj politici, dr. A. Langhoffer o prirodopisu i gospodarstvu, član Hrv. društva, K. G. o koncentru Češkog kvar-teta itd. Listak je zaplijenjen u cijelosti. — Godišnja pretplata „Hrv. Njive“ iznosi K 30—, pojedini broj 70 fil. Narudžbe šalju se na upravu lista u Zagrebu, Nikolićeva ulica 8.

„Lazarina“ od Paula Bourgeta. Primili smo najnoviji svezak (85., 86.) „Zabavne Biblioteke“, kojim se počinje VIII. kolo ovog krasnog književno-štamparskog poduzeća. Djelo je iz najnovijeg ratnog života, a svojim čistim vjerskim sadržajem jamačno će ugoditi mnogobrojnim hrvatskim čitaocima. Cijena mu je K 3.

Vojničke vijesti.

Novna zapovjed lučkog admiralata broj 342 od 8. prosinca 1917.

Posadno nadzorstvo nadpor. Neumayer.

Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Benona“: štopski liječnik dr. Schiller.

Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: pučko-ustaški liječnik dr. Clotti.

Kako smo kasnije doznali, barba župan (u Raklju je skoro svaki župan) došao je bio na Rijeku pješice iz Raklja s magarčićem kreatim rakljanske industrije i, dok je on svoje proizvode nudjao na prodaju po Rijeci, razvezao mu se magarac i prešao preko mosta na Sušak, gdje ga je zaustavio pandur. Pred večer našao je gospodar svoje „blago“.

Za onoga, koji ne bi znao, kazat ćemo, da se rakljanska industrija sastoji u proizvodjanju lonaca, lona i čripanja od zemlje. Dok nijesu željezni lonci i kotlovi poplavili naše krajeve, ljudi su rabili skoro isključivo rakljanske lonce. Po cijeloj južnoj Istri išli bi Rakljanci, osobito za vrijeme žetve, vičući: „Lonci žene, lonci! Mira za miru!“ Prodavali su najviše za žito: davali su lonac, za lonac žita. Tako je u svakoj kmetskoj kući kuhao kraj ognja lonac: nad ognjem, obješena na komoštrama, visjela je zemljana lona (kotlić), a na razgrijanom ognjištu pekao se kruh pod čripanjom. Danas je svega toga skoro sasvim nestalo. Nit, premda su lone propale, a zemljani se lonci rabe još samo za sahranu svinjske masti i voća, ipak se Rakljanci još nekoliko bave svojom industrijom. Još čujemo karkada klik „lonci žene, lonci“ i to nas sjeća sa nekom ugodnošću na prošla vremena.

Kad nas je barba župan ostavio i potrčao dalje za svojim tovarom, bili smo već blizu „mula“. Omanji parobrod bio je na odlasku za Vošsko-Opatiju-Lovran. Kod ulaza na parobrod stajao je više ženske nego muške čeljadi. Čeljad se ukrcavala veoma polagano, jer je svatko morao da po-

MALI OGLASNIK.

Izgubljeno od Athrechtove ulice do ulice Sissano i Medolino: jedan zlatni lančić sa dvije medaljice.

Pošto se o dragocijenoj uspomeni radi, onaj, koji je donese upravi ovoga lista, dobit će nagradu koja će odgovarati dvostrukoj vrijednosti dotičnih predmeta.

Zečje kože nemojte više bacati. Iste kupuje HAIN, trg Custoza broj 1 (Papirnica Krmpotić).

Nikelni novac daje u zamjenu papirnica Jos. KRMPOTIĆ, trg Custoza. br. 1.

Svaka kruna

jača nadu da ćemo neprijatelja poraziti!

Svaka kruna

gradjevni je kamen za mir!

Svaka kruna

pozivlje naše junake da se prije povrate sa bojišta!

S toga neka svak vrši svoju dužnost i potpiše ratni zajam!

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokućstva, šivaćih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIĆ, Šibanska ulica.

Tapetarske radnje i popravke pokućstva obavlja brzo uz umjerenе cijene.

Sjetite se udovica i siročadi palih vojnika!

kaže putovnicu i da se podvrže „kontrolni kontrabanda“.

— U čemu sastoji taj „kontraband“ — zapita me barba Mate?

— Evo! Na Rijeci dobije se svega i svašta po malo, a na otocima i po Liburniji ima samo glada. Djeca plaču i pitaju kruha, a šta će uboge majke? Naberu malo voća i ponesu na Rijeku, gdje ga prodadu ili promijene za malo brašna ili komad kruha, da time utješe barem za koji sat bijednu dječicu. Ali, pošto je zabranjeno iznašati hranu iz Rijeke, čine to siromašne žene krijomice...

— Razumijem — upadne mi u riječ barba Mate — a takov postupak zovu „kontrabandom“ i jaoh si ga onome, koga uhvate, zar ne?

— Da — nastavih ja — uzmu mu sve, što si je tolikom mukom nabavio, a povrh toga kazne ga još globom ili zatvorom.

— A djeca, nedužni stvorovi, skucaju kod kuće od gladi. Ah, svijete, grbavi svijete! — usklikne barba Mate i zamoči me, da idemo dalje.

— Kud ćemo sada? — upitah ga ja.

— Okrenimo ovom ulicom, pa ćemo doći do jedne trgovine, gdje prodaju i kupuju palud — reče barba Mate.

— A što je to „palud“?

— Palud — začudi se barba Mate — ah, vi ne znate, barba Frane moj, što je palud? Dobro, onda ću vam to rastumačiti, samo se malko us-trpite, dok uzmem u se nešto pare.

Barba Frane.

Politeama Ciscutti.

Danas u nedjelju
velike kinematografske predstave
sa sljedećim rasporedom:

„Cirkuška krv“

Ljubavni roman u 4 čina sa slavim umjetnikom
Bernard Aldor u glavnoj ulozi.

Veliki uspjeh! Novo za Pulu!

Umijeća slonova i klovna.

Početak: u 2:30, 3:45, 5 i 6:15 sati popodne.

CIJENE za ovaj film: Ulaznica za parter i lože
K 1.—; lože K 2.—; zatvoreno sjedalo 40 fil.;
galerija 40 fil.

Takodjer za djecu!

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored Dorrit hoće da postane bećarem.

Vesela igra u 3 čina s Dorritom Weicler

Početak: 2:30, 3:40, 4:50, 6 i 7 s. pop.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Hrvati, Hrvatice!

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe
sv. Cirila i Metoda“.

Kako je stari Plunkett pošao kući.

Crtica iz Kalifornije. Napisao Bret Harte.

(Nastavak.)

„Mislio — što?“ upita York blago, jer starac je bio opet problijedio i njegove su oči stale opet bluditi naokolo.

„He?“

„Vi ste kazali, kad sam izjavio bio, e sam Vas vidio u New-Yorku, da ste tad mislili —“

„Lažeš!“ povikne starac divlje. „Ništa nijesam kazao! Ništa nijesam mislio! Što kušaš, da me namamiš u stupicu, he?“

Njegove su ruke drhtale. Mrmļajući se digne i podje prema ognjištu.

„Whisky! Daj mi whiskyja!“ reče iza kratke stanke. Pošten gutljaj whiskyja!... Ti hoćeš da me zaludiš!... I oni drugi su me htjeli sinoć zaluditi... Zaista, ja bih bio već obračunao s njima... ali mi je pozlilo.“

York metne liker i kositrepi pladanj pokraj njega na stol, podje tad do vratiju, okrene svomu gostu hrbat i zaviri u noć. Premda je bila jasna mjesecina, to mu se ipak nije bio dobro poznati okoliš još nikad pričinio tako tužnim. Mrtna pruga Wigdamske ceste nije mu izgledala bila nikad još tako jednoličnom, tako slična je bila danima, koje je bio proživio, i onima, koji su ga još čekali — tako silno je nalikovala starcu, koji je tako često htio da podje kući, a ipak nije još nikad onamo bio stigao...

Okrene se opet, pristupi Plunkettu, položi mu ruku na rame i reče:

„Moram Vas umoliti, da mi na jedno pitanje posve otvoreno i pošteno odgovorite.“

Liker kao da je razgrljao sporu krv u žilama staroga muža i ublažio njegovu gorčinu; jer lice, koje je okrenuo bio prema Yorku, nije imalo na sebi ništa više divljega, da, ono je odavalo i misaon izražaj, kadno je kazao:

„Govori, mladiću!“

„Imate li ženu i kćerku?“

„Tako mi Boga, imam!“

Oba su muža na trenutak šutjela, obojica su buljela u vatru. Tad je započeo Plunkett trti koljena.

„Moja žena — no, stvar je ta...“ počeo je oprezno, znadeš, ona je nešto brzo s rukama — a nedostaje joj, tako rekavši, i fine kalifornijske obrazovanosti, te se te dvije njezine mane teško dadu podnašati. Ja sam uvijek tvrdio, da gorega što uopće i ne može da bude. No, a njezin je jezik upravo tako brz i okretan, kao i Abnera Deana sa svojim samokresom, samo s tom razlikom, da puca iz načela, kako ona 'to zove; a posljedica je toga, da uvijek gadja, a uvijek i pogadja... Predrasude su to izmoždenog istoka, koje ju uništavaju. Ideje su to, koje vladaju u New-Yorku i Bostonu, i koje su mene i nju dovele bile do toga, što jesmo. Bilo bi mi svejedno, kad bi ona i pristajala uza nje, samo kad ne bi neprestano pucala. Ali pošto je već sklon na to — ne, da me uvijek muči onim načelima, to nadilazi moje sile, mladiću, to nadilazi moje sile.“

„Ali Vaša kćerka?“ reče York.

Starac protare oči, a nato klonuše njegove ruke i glava na stol.

„Ne govori mi sad ništa o njoj, mladiću... ne pitaj me uopće ništa više!“

Zastro si je jednom rukom oči, a drugom tražio po džepovima maramu — ali uzalud. Možda

je silomice zadržavao suze, jer kad je skinuo ruku s očiju, bile su ove potpuno suhe. Tad mu se je i jezik opet razvezao.

„Ona je lijepa djevojka — veoma lijepa djevojka, premda ja sam to kažem; i ti ćeš ju vidje i, mladiću — posve za sigurno ćeš ju vidjeti ovdje. Konačno sam ipak sve to uredio. Za nekoliko će dana biti dovršena moja osnova glede tačenja kovina; ja sam od veoma mnogo talionica primio već najunosnije ponude...“

Kod toga izvadi naglo svežanj papira, koji su popadali po tlu.

„I sad ću ih ovamo pozvati. Ovi eto papiri: će mi ovdje donijeti drugi mjesec čistih deset tisuća dolara“, pridoda starac, sakupljajući po tlu dragocjene isprave. „O hoziću ću imati svoje ovdje, ostanem li na životu; i tad ćeš na prvi dan hozića ručati kod mene, York, moj mladiću — zaista hoćeš.“

Sad, kad mu je bila rakija razvezala jezik i raskrila fantastičku zamisao njegovih osnova, govorio je više ili manje nez saveza o tom i razlagao osnove, proširujući ih sve više i više, a ovdje endje govoreći o njima, kao da su već ostvarene. No konačno ga je — mjesec je stajao već visoko na nebu — poveo York natrag na ležište. Neko je vrijeme još mrmļao sam sobom, dok ga nije napokon svladao dubok san.

Čim se je York o tom uvjerio bio, uzme tihlo sliku zajedno s okvirom sa stijene, pristupi ognjištu, baci jedno i drugo u užareni ugljen i sjedne, da vidi, kako će fotografija i okvir izgorjeti.

(Nastavit će se.)

Poziv tebi i svima!

Ako si Austrijanac, sjećaj se naših pobjedjujućih četa u Italiji!
Nepuštaj ih na cjedilu, već potpiši

VII. RATNI ZAJAM!

Pošto nijesi u strijeljačkim jarelima, dužan si pomoći kod kuće potpisivanjem potrebitih sredstava! Ratni zajam donasa i tome visoke kamate. Ako hoćeš štediti na malo, onda potpiši posredni ratni zajam osiguranjem!

Time skrbiš za sebe, za svoju ženu i djecu!

Bez ikakvog liječničkog pretraživanja, pristupiti mogu muški, žene i djeca, do 60 godina starosti.

Visoki kamati uračunavaju se u korist osiguranome. U isplatu primaju se i prijašnji ratni zajmovi.

Primjer: Potpišeš li i osiguraš li K 1000 na 15 godina. Zato ćeš platiti po 48 K godišnje. — Ako doživeš, ili ako umreš već prvi dan, onda kašnje odmah dobije tvoja obitelj cijeli 1000 K nom. ratnog zajma.

Visoki kamati su već naprijed uračunani u veoma niskoj premiji. Za kapitaliste najveća važnost je uplata premije odmah:

Primjer: Potpišeš li i osiguraš li se na 15 godina za 1000 K. Zato ćeš platiti na jedan put samo K 540.82 premije. Ako umreš već prvu godinu, dobit će tvoji: K 1000 nom. obligaciju, tome još K 505.76 u gotovom novcu.

Još je ugodnija kombinacija potpisane i osiguranje na zakladnice, koje zapadaju god. 1926. Primjer: Za 3000 K platiš K 2062.30. Poslije 9 godina dobiješ 3000 K u gotovom novcu. Ako prije umreš, kažimo poslije 3 godine, dobit će tvoji 1) 3000 nom. ratnog zajma u državnim zakladnicama; 2) tomu još K 1447.08 u gotovom novcu.

Može se potpisati ratni zajam sa osiguranjem djece i manje zdravih osoba. Izvan toga ima i puno ugodnih uvjeta za potpisane ratnog zajma osiguranjem od 5000 K, do najviših svota.

Tko je potpisao 6. ratni zajam osiguranjem, može za 7. zajam povisiti svotu.

Kad će nastat mir, pokujat će se mnogi, da nije uporabio ovih ugodnih prilika, koje se sad, valjda po zadnji put, nudjaju!

Potpisivanje prima

c. kr. austr. vojnička zaklada za udove i sirote u Trstu
ul. Lazzaretto vecchio br. 3.

Izvan toga može se prijaviti kod svake oblasti općinskih ureda te kod
kotarske poslovnice u Puli,
trg Custoza br. 45.

Potpisanje se može, na želju, objaviti u novinama.

Vrijeme za potpisivanje je veoma kratko, zato neka se svak požuri! Naša se vojna uprava nada, da će svak učiniti svoju dužnost, i time podpomoći naše hrabre vojnike u strijeljačkim jarelima!